

SVD 11/1 -17

Nils Uthorn

Lektor Nils Uthorn, Uddevalla, har avlidit i en ålder av 94 år. Närmast anhöriga är barn och barnbarn.

Nils Uthorn växte upp i Uddevalla och gjorde akademisk karriär i Lund. Han skrev sin licentiatavhandling om Erik Axel Karlfeldts diktning, och för forskningen om denna gjorde han också senare betydande insatser. Exempelvis påvisade Uthorn att Karlfeldts dikt "Nattyxne" är inspirerad av Botticellis målning "Venus födelse".

Efter några år som lektor vid Högre allmänna läroverket i Lysekil tillträdde Uthorn 1959 motsvarande befattning i Uddevalla, där han fram till sin pensionering undervisade i svenska och historia.

Som lärare var Uthorn krävande. Med sin lärdom och skarpsinne uppfattade många honom som sträng, och mot dem som endast förmådde rabbla

en utantillläxa kunde han vara nog så skoningslös. Men ingen kunde förneka hans engagemang för god litteratur och svenska språkets korrekta bruk. Otaliga är de inlägg med vass udd som bär Uthorns signum i fack-, lokal- och rikspress. I språkliga frågor var han rationell och osentimental. Tidigare än de flesta propagerade han för användningen av pronomenet "hen".

Nils Uthorn ägde personligt mod. I en tid då Sovjetimperiet var som minst ifrågasatt delade han ut flygblad till kamp för Estlands, Lettlands och Litauens frihet. I ur och skur sträckte han fram Amnestybössan på Uddevallas gator och torg. Att somliga betraktade honom som en udda figur rörde honom inte.

Till mycket annat var Uthorn en hängiven nordist. Han sörjde att man kan bli student här i landet utan att ha läst ett enda ord på norska eller danska. Finlands svenska kulturarv låg honom varmt om hjärtat. Ett svårslaget rekord

i fosterländsk självgodhet sattes, enligt Uthorn, 1915 i Uddevalla då Karl X Gustav fick sin stod på torget, ett tack till kungen för att han gjorde bohuslänningarna till svenskar. Vilken lycka att inte längre tvingas vara norrmän, löd Uthorns ironiska kommentar.

Uthorns lärargärning omgavs av en rik anekdotflora. Det butiksbiträde som en gång råkade säga cornflakes i stället för majsflingor lär ha fått en föreläsning om vikten av att undvika onödiga anglicismer. Mindre känd var Uthorns mer äventyrliga sida. I ungdomen flottade han timmer i Karelen, slet som bonddräng på Island och övade sin engelska i brittiska fabriker.

Uthorn var en sann humanist. Många som hade honom som lärare tog bestående intryck av hans patos för sanning och rättvisa och förakt för dumhet och översitteri. Personligen minns jag Nils Uthorn med värme och tacksamhet.

OLLE ABRAHAMSSON

Före detta rättschef i Justitiedepartementet